

Ohje mittauksiin osallistuville

Suomen Agilityliitto ry.

Sisällys

1.	Edellytykset koiran mittaamiselle	3
2.	Koiran mittaaminen kokoluokan määrittämiseksi	3
3.	Mittausasento	4
4.	Mittauksen suorittaminen	6
	4.1 Agilitytuomari suorittaa mittauksen seuraavasti	7
5.	Ohjeita ohjaajalle mittausta varten	8
	5.1 Mittauksen harjoittelu	9
	5.2 Avustaminen mittauksessa	9

1. Edellytykset koiran mittaamiselle

Mitattavan koiran tulee täyttää agilitysäännöstössä määritetyt kilpailuoikeudelle asetettavat vaatimukset.

Koiran ikä

Koiran tulee mitattaessa olla täyttänyt 18 kuukautta ja yhden päivän.

Koiran kilpailukelpoisuuden rajoitukset

Mittaukseen ei saa osallistua:

- Sairas koira
- Koira, joka ei ole kilpailun edellyttämässä fyysisessä kunnossa
- Kantava narttu alle 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta)
- Synnyttänyt narttu alle 75 vrk penikoimisen jälkeen
- Koira ei täytä Kennelliiton voimassaolevia antidoping määräyksiä
- Koira, jonka osallistumisoikeutta kilpailuihin on rajoitettu Eläinkilpailujen Antidopingtoimikunnan, SAGIn tai Kennelliiton päätöksellä (voimassa 1.1.2018 lukien)
- Vuonna 2001 tai sen jälkeen syntynyt koira, jolle on suoritettu eläimen ulkonäön muuttamiseksi leikkaus (kuten hännän ja/tai korvien amputointi)
- Vihaisesti käyttäytyvä koira. Vihaisesti käyttäytyvästä koirasta täytetään aina Kennelliiton lomake ”Ilmoitus vihaisesti käyttäytyvästä koirasta”, joka toimitetaan SAGIn ja Kennelliittoon jatkotoimenpiteitä varten.

2. Koiran mittaaminen kokoluokan määrittämiseksi

Mitatessaan koiran sen kokoluokan määrittämiseksi agilitytuomari suorittaa kaksi mittausta. Ensimmäisellä mittauksella määritetään mihin kokoluokkaan koira kuuluu ja jälkimmäisessä mittauksessa määritetään koiran korkeus tilastointia varten.

Koiran korkeus	Kokoluokka
Alle 28 cm	xS pikkumini
Alle 35 cm	S mini
35 cm, mutta alle 43 cm	M medi
43 cm, mutta alle 50 cm	sL pikkumaksi
43 cm tai enemmän	L maksi

Koiran kokoluokan määrittävä mittaus

Tuomari asettaa mitan kiinteään korkeuteen, tarkasti kokoluokan rajalle. Kiinteällä mitalla havainnoidaan koiran koko suhteessa raja-arvoon: onko koira täsmälleen raja-arvossa, alle raja-arvon vai yli raja-arvon. Jos mitan ja koiran väliin jää tilaa, koira on alle raja-arvon ja se merkitään kuuluvaksi raja-arvoa alempaan kokoluokkaan. Jos mitta asettuu kiinteästi liikkumattomaksi rajalle, koira on raja-arvossa ja se sijoitetaan kuuluvaksi ylempään kokoluokkaan. Jos mitan jalka ei yletä maahan, koira on yli raja-arvon ja se sijoitetaan ylempään kokoluokkaan.

Tilastomittaus

Tuomari määrittää koiralle lisäksi ns. tilastolukeman. Tämä tehdään liukuvalla mitalla. Tilastomittaus ilmoitetaan yhden senttimetrin tarkkuudella: jos tuomarin saama mittaustulos on 36,4 cm, sen tilastomerkinäksi ilmoitetaan 36–37 cm. Lukema 36,0 cm merkitään: 36-37 cm. Tasalukemissa (36,0 cm, 37,0 cm jne.) tilastomerkinäksi merkitään siis vaihteluväliltään suurempi tulos.

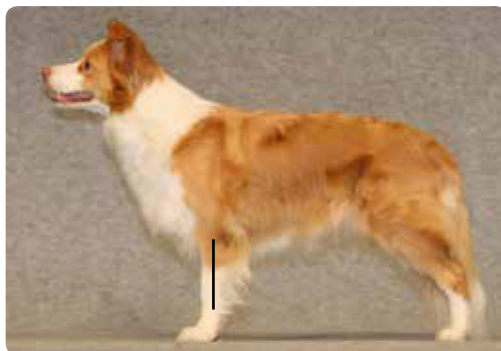
3. Mittausasento

Koiran korkeus mitataan lapaluiden korkeimmasta kohdasta.

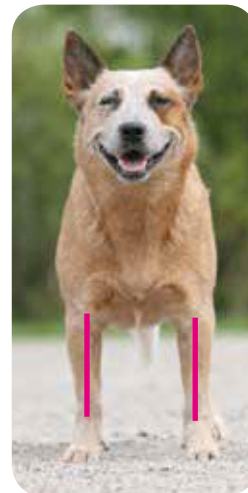
Jos koiran rintarangan nikamien okahaarakkeet ovat kuitenkin korkeammalla kuin lapojen korkeimmat kohdat, koiran korkeus mitataan näiden lapaluiden välissä olevien okahaarakkeiden päältä. Tämä mittauskohdan poikkeavuus on suhteellisen harvinaista (alle 1/1000) ja koskee yleensä vain rakenteellis-toiminnalliselta tyypiltään ns. voimatyyppin rotuja.

1

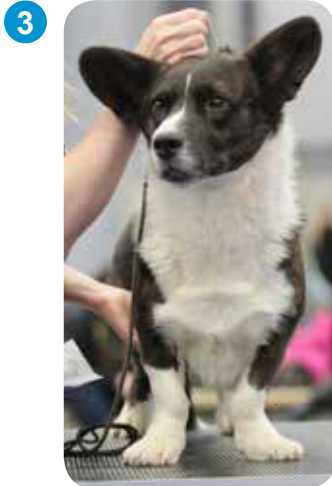

Koiran kyynärvarret (kyynärluu ja värttinäluu) ovat sivusta katsottuna täsmälleen pystysuorassa.

2

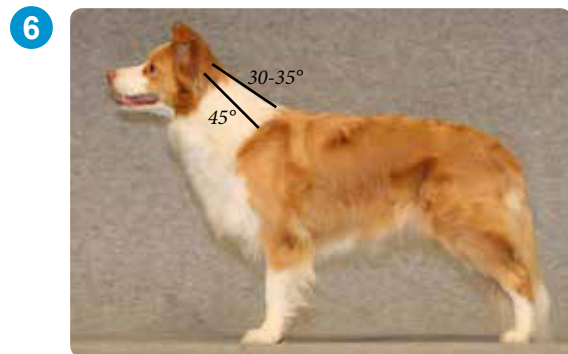
Koiran etujalat ovat edestä katsottuna täsmälleen pystysuorassa, rintakehän mukaisesti normaalilla leveydellä toisistaan.

Käyräraajaisilla (kondrodystrofisilla) roduilla pystysuoruus ei rakenteellisten poikkeavuuksien vuoksi toteudu. Niiden raajat asetetaan keskenään mahdollisimman symmetrisesti.

Koiran toisen takaraajan välijalka (tai molempien takaraajojen välijalat) ovat sivusta katsottuna täsmälleen pystysuorassa.

Koiran kaularanka on sivusta katsottuna noin 45 asteen kulmassa vaakasuoraan tasoon nähden. Koiran niskan silhuetti on tällöin noin 30–35 asteen kulmassa.

Koiran selkärangan ja kaulan tulee olla suorassa linjassa eli koiran pää ja katse eteenpäin.

Koiran paino on jakautuneena tasan sen kaikille neljälle raajalle.

Koirat eivät yleensä itse asetu seisomaan sellaiseen asentoon, jossa kaikki luotettavan mittaustuloksen asennon kriteereille asetetut ehdot toteutuisivat samanaikaisesti. Siksi tuomarin tulee valmistautua joko itse asettelemaan koiraan tai ohjaamaan koiran esittäjää asettelemaan sitä.

Asettelun tulee tapahtua koiralle myönteisellä, rauhallisella tavalla. Koiran raajoja, päätä ja kaulan asentoa voidaan korjata halutun asennon saamiseksi. Makupaloja voidaan käyttää, samoin kuin avustajaa.

4. Mittauksen suorittaminen

Mittaus suoritetaan kovalla ja tasaisella alustalla - esimerkiksi trimmauspöydällä tai agilitypöydällä. Lattialla mittaamista tulee välttää, sillä tällöin tuomarilla ei ole mahdollisuutta havainnoida koiran asentoa sivusta – näin kynärvarsien pystysuoruutta ei voi selkeästi todentaa. Lattiamittauksen huonona puolena on myös koiran päälle kumartuva tuomari, jonka koira voi kokea uhkaavaksi. Kookkaiden koirien tilastomittaus voidaan kuitenkin suorittaa lattialla. Mittaaminen hiekalla tai muulla joustavalla alustalla ei ole sallittua.

Ennen mittausta koiralta poistetaan loimet, valjaat ja hihna – vain panta jää kaulaan.

Ennen mittauksen suorittamista agilitytuomari tutustuu koiraan kiireettömästi ja ystävällisesti. Agilitytuomarin tulee esitunnustella sormillaan koiran lapaluiden korkeimmat kohdat saadakseen käsityksen niiden sijainnista. Vaihteluväli on suurta riippuen koiran rakenteellis-toiminnallisesta tyypistä: koiran silhuetista ei voi päätellä lapaluiden kärkien sijaintia. Koiralle voi tehdä jakauksen, jos sillä on paljon karvaa säkäalueella.

4.1 Agilitytuomari suorittaa mittauksen seuraavasti

1. Säkämitta asetetaan tarkasti kiinteään korkeuteen, raja-arvoon (28, 35, 43 tai 50 cm).
2. Säkämitan korkeus varmistetaan luotettavalla rullamitalla mitaten etäisyys säkämitan pohjasta säkäkappaleen alaosaan.
3. Koira asetellaan oikeaan mittausasentoon
 - Eturaajat
 - Takaraaja
 - Painon jakaantuminen
 - Kaulan asento
 - Koira ei nojaa esittäjään
4. Agilitytuomari etsii sormilla uudelleen koiran lapaluun korkeimmat kohdat (poikkeustilanteessa: okahaarakkeet).
5. Kiinteään korkeuteen asetettu mitta kuljetetaan sivusta mittauspaikkaan (jotta koira ei reagoisi).
6. Tarkastetaan, että säkämitta on maahan nähden pystysuorassa.
7. Tarkastetaan, että säkämitan säkäkappale on vaakasuorassa.
8. Tarkastetaan, että säkämitan säkäkappale asettautuu tasaisesti koiran molempien lapaluiden päälle.
9. Tarkastetaan, että mitan jalka on vaakatasossa - että se asettautuu koko matkaltaan maata pitkin. Tähdemuotoisessa jalassa tarkasta, että sen kaikki sakarat ovat maassa.
10. Mittaustuloksen lukeminen
 - Jos mitan säkäkappaleen ja koiran sää'än väliin jää tilaa, koira kuuluu raja-arvoon verrattuna alempaan kokoluokkaan
 - Jos säkämitan jalka jää roikkumaan ilmaan eli mitan ja maan väliin jää tyhjää, koira kuuluu ylempään kokoluokkaan
 - Jos mitta osuu tiiviisti koiran säkäalueelle ja maahan: koiran korkeus on täsmälleen määritellyssä korkeudessa ja koira kuuluu raja-arvoon verrattuna ylempään kokoluokkaan.

5. Ohjeita ohjaajalle mittausta varten

5.1 Mittauksen harjoittaminen

Koiran kannattaa totuttaa etukäteen mittaukseen - käsittelyyn, raajojen siirtelyyn ja mikrosirun lukemiseen. Menestyksekkäintä on harjoituttaa koira erikseen jokaiseen mittauksen eri osasuoritukseen.

1. Totuta koirasi aluksi seisomaan siten, että pidät sitä kaulapannasta kiinni yhdellä kädellä ja syötät makupaloja toisella kädellä. Kaulapannasta kiinni pitävä kätesi siis kannattelee koirasi päätä aavistuksen verran siten, että kaulan haluttu asento toteutuu. Valitse koirallesi harjoittelupannaksi mieluiten kiinteä (ei-kuristava) leveähkö nahkapanta. Aluksi tavoitteena on pelkästään koiran tottuminen pöydällä pannan tukeen ja se, että koirasi malttaa pysytellä seisovassa asennossa muutamien sekuntien ajan. Syötä koiraasi ensin katkeamattoman yhtäjaksoisesti ja ala vasta vähitellen – harjoituskertojen kerryttyä – harventaa makupalojen antamista.
2. Ala viedä makupalakättäsi koiran katseen suuntaan hieman kauemmaksi, mutta kuitenkin niin, että koko ajan säilytät pannan tuen toisella kädelläsi. Noin 30 sekuntia liikkumatonta paikallaan pysymistä on yleensä riittävä aika mittaukseen.
3. Totuta koirasi raajojen siirtelyyn eli niiden aseteluun täsmälleen halutuille paikoille. Tee nämä siirrot aina mahdollisimman korkealta: siirrä koiran eturaajat koko kättäsi ja kämmentäsi apuna käyttäen läheltä koiran kyynärniveltä ja takaraajat sen polven korkeudelta tai läheltä kinnertä. Monet koirat nykäisevät raajansa pois ohjaajan käsittelystä, jos niitä siirrellään raajan alaosasta – ranteista tai läheltä varpaita.
4. Harjoittele jokaisen raajan siirtäminen oikealle paikalle siten, että saat koirasi seisomaan kuvitteellisen ”hihtoladun” päälle. Tällöin sen oikean puolen raajat ovat peräkkäin oikean puoleisella ladulla ja vasemman puolen raajat vasemmalla ladulla. Muista säilyttää raajoja siirtäessäsi koko ajan katkeamaton pannan tuki toisella kädelläsi – älä siis löysytä, äläkä nyi koiraasi pannasta.
5. Koska tuomari mittaa koirasi säkäkorkeuden lapaluiden päältä, hän joutuu mittauksen lopussa painamaan mittatikullaan hieman koirasi säkäaluetta eli litistämään luun päällä olevia karvoja, ihoa ja ihon alla olevaa lihas- ja rasvakudosta. Tästä seuraa koirallesi pieni paineen tunne säkäalueelle – aivan vastaava, mikä omaan päälakeesi kohdistuu, kun sinun pituutesi mitataan. Useimmat ihmiset ja eläimet reagoivat tällaiseen paineen tunteeseen koettamalla siirtyä pois sen alta. Totuta koirasi tähän tunteeseen asettamalla koirasi lapaluiden päälle viivoitin (lapeelleen, ei terävä reuna koira vasten!) tai kynä ja paina sitä kevyesti lapaluiden päälle. Palkitse koiraasi jokaisen painalluksen jälkeen rauhallisesti kehumalla ja antamalla sille makupala. Näin saat koirasi totutettua säkämitan tuottamaan paineen tunteeseen, eikä se siksi todennäköisesti enää varsinaisessa mittaustilanteessa reagoi siihen uutena tai epämiellyttävänä asiana.

6. Ohjaaja voi halutessaan ajella koiransa karvat mittausta varten lapaluiden päältä: näin karva ei lisää paksuturkkisen koiran korkeutta. Ohjaaja voi myös tehdä paksuturkkiselle koiralle karvaan jakauksen mittaushetkellä (lapaluiden päälle). Kastelemalla karvan vedellä jakaus pysyy paremmin.
7. Harjoitusta koirasi mikrosirun tarkistukseen sivelemällä sitä esimerkiksi television kaukosäätimellä tai kännykällä. Silitä tällä laitteella koirasi kaulaa, säkäaluetta, kylkiä ja raajoja ja palkitse sitä kehumalla ja antamalla makupaloja. Kun pienellä kaukosäätimellä sively onnistuu luontevasti, voit käyttää myös hieman suurempia esineitä ja tehdä saman vaikkapa pokkarikokoisella kirjalla. Tämä siksi, että mikrosirun lukulaitteita on laitteen valmistajasta riippuen hyvinkin erikokoisia; pienimmät ovat pienen simpukkapuhelimen kokoisia ja suurimmat lähes A5-kokoisia, ensisijaisesti hevöskäyttöön suunniteltuja laitteita. Jotkut koirat suhtautuvat sirunlukijaan epäröiden ja saattavat pitää laitetta uhkaavana. Jos mikrosirun tarkastusta ei ole rauhallisissa olosuhteissa ennakoon harjoiteltu, koira voi myös stressaantua tästä mittaustilanteeseen kuuluvasta toimenpiteestä. Siksi sitä kannattaa harjoitella.

5.2 Avustaminen mittauksessa

Ohjaaja voi asetella mittaustilanteessa koiran mittauksen mahdollistamaan asentoon tai kiinnittää koiransa huomion makupalojen avulla itseensä niin, että agilituomari voi suorittaa asettelun ja mitata koiran.

Kerro tuomarille ennen mittauksen aloittamista, jos epäilet koirasi pelkävän tilannetta. Kerro myös, jos mittaajalla on suurentunut riski tulla (koirasi reaktiivisuuden, pelon, terävyyden tai muun luonteen haasteellisuuden vuoksi) tulla purruksi.

Mikäli ohjaaja epäilee, että hänen koiransa voi reagoida mittaajan tai mittaajaan (varoo tuomaria tai käsittelyä), ohjaaja voi helpottaa koiransa tilannetta asettamalla kätensä näköesteeksi, katso kuva 40. Aseta tällöin oma kämmenesi noin 5–10 cm päähän koirasi sen puoleisesta silmästä, jolta puolelta tuomari lähestyy mitan kanssa koira. Tällä avustavalla toimenpiteellä koiran on helpompi pysyä asennossa, koska se ei näe mittatikun kohti tulemistakaan, eikä siksi koe sitä niin suureksi uhaksi.

Epävarman koiran mittauksessa voidaan käyttää myös toista, koiralle tuttua avustajaa. Tällöin koiran omistaja voi esimerkiksi pitää koiraan pannasta ja syöttää sille makupaloja, ja avustaja pitää kämmentään koiran silmän sivulla. ◆

